

INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK OCH
SPECIALPEDAGOGIK

Barnens berättande i fokus

Fånga barnens intresse och lust

Ulrika Claesson

Kurs: Kvalitetsarbete genom aktionsforskning (PDA107)
Nivå: Avancerad nivå
Termin/år: HT/VT/2015 – 2016

Innehållsförteckning

Förutsättningar.....	3
Beskrivning av förskolan.....	3
Kvalitetsarbete på Kungsäter förskola.....	3
De styrdokument vi arbetar utifrån och förhåller oss till.....	4
Processen	4
Utvecklingsområde.....	4
Aktionsforskning	4
Syftet.....	5
Frågeställningen.....	5
Sagopåse	5
Bio	6
Verktyg	6
Resultat	6
Slutsatser.....	9
Reflektioner	11
Arbetslaget och jag	11
Referenslista	13

Förutsättningar

Beskrivning av förskolan.

Vår förskola ligger på landsbygden och är den enda i närområdet, så alla barn i närområdet går på vår förskola. Vi arbetar elva pedagoger i fyra olika arbetslag. Barnen är indelade i grupper utifrån ålder. Tre av arbetslagen håller till på samma avdelning, vilket ger många möjligheter till samarbete, samtidigt som struktur och planering är väldigt viktigt.

Kvalitetsarbete på Kungsäter förskola

På Kungsäter förskola arbetar vi systematiskt med kvalitetsarbetet. Vi har t.ex. pedagogiskt arbete på måndagar. Vi har två pedagoger anställda som arbetar hos oss övriga dagar i veckan, men på måndagar har de i sin tjänst, att avlösa oss pedagoger så vi kan gå ifrån avdelningen, för pedagogisk planering.

Hur ser då dessa måndagar ut? Redan klockan 9:00 – 10:00 startar tre pedagoger, arbetslagsansvariga (ALA), med att sitta ner och planera, hur vi kan lösa det praktiska. Dessa tre pedagoger har ett huvudansvar, för vardagsplaneringen och gör att arbetet blir mer strukturerat och att vi får snabbare lösningar. Vi är noga med att alltid ta upp våra förslag på lösningar i helgrupp, muntligt eller via text. Var fjärde vecka mellan 10:00 – 11:30 sitter varje grupp ner och planerar för sin verksamhet. Vilka aktioner de ska göra, diskuterar sin analys m.m. Klockan 11:30 - 12:00 har halva arbetslaget rast och de andra äter med barnen. Mellan 12:00 - 12:30 byter vi så de andra i personalen får sin rast och några vilar med barnen. När klockan är mellan 12:30 - 14:00 har vi lärsamtal. Vår rektor har gett oss ett samtalsämne som vi fördjupar oss i. Detta läsar fördjupar vi oss i bemötande med vårdnadshavarna. Vi för dessa samtal utifrån lärsamtal, som alla fått en grundläggande kurs i och några fått fördjupa sig i.

Dessa lärsamtal ger oss en samsyn, samtidigt som det ger oss ett tillfälle att ställa oss frågan: ”Vad menar du?” Man lär sig, att se hur jag ser på olika frågor. Var fjärde vecka åker arbetslagsansvariga till Veddige där vi träffar rektorerna för Veddige och Derome/Kungsäters-området, samt en arbetsplatsansvarig från varje avdelning i området. Vi får då samma information som vi sedan förmedlar till våra avdelningar. Klockan 16:00 - 17:00, tre av fyra måndagar, sitter så många arbetslag i förskolan, som möjligt var för sig och planerar sin egen verksamhet. Mellan 17:00 - 18:00 sitter vi tillsammans alla pedagoger i vår verksamhet och diskuterar, sådant som rör oss. D.v.s. vi planerar gemensamma aktiviteter och t.ex. hur det fungerar i matsalen eller om det är något som vi alla behöver veta om något specifikt barn. En av dessa tre måndagar är vår rektor med och leder samtalet. Den fjärde måndagen har vi arbetsplatsträff (APT) mellan 16:00-18:30. Då samlas vi i vårt område, för att få gemensam information, samt får tillfälle att diskutera lärande frågor. Vår rektor kommer kontinuerligt och tittar på vår verksamhet, för att kunna utmana oss i vårt arbete. Sedan har vi barnkonferens en gång per termin där specialpedagog och rektor är närvarande. Vi erbjuder utvecklingssamtal med vårdnadshavare en gång per termin. Vi har två uppstarts dagar i augusti, samt en utvärderingsdag i maj.

De styrdokument vi arbetar utifrån och förhåller oss till

Läroplanen (LPFÖ-98) (skolverket 2011) har strävande mål som vi ska sträva mot. I min grupp med barn tittar vi just nu närmare på språket. Barnen har visat stort intresse för bokstäver och att skriva. I LPFÖ-98 (Skolverket 2011, sidan 7) ”Utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra”.

På vår förskola, har vi som målområde att utveckla bemötande gentemot vårdnadshavare. Detta har vår rektor valt utifrån skolverkets enkät där det framkom att det var det område vi behövde tänka mer på.

I Varbergs kommun har vi även ett uppdrag att arbeta utifrån aktions forskning. Vilket innebär att vi ska fördjupa oss i den pedagogiska utvecklingen. Vi väljer ett smalare utvecklingsområde och fördjupar oss i det. Genom aktionsforskning når man djupare i ett ämne, men får oftast fler strävande mål på köpet Detta ger en högre kompetens i verksamheten, men det krävs medvetenhet och fördjupning.

Processen

Utvecklingsområde

Vi började med att observera barngruppen. Vad var de intresserade av och vad var det, som fångade deras intresse? Utifrån den tankekarta vi gjorde valde vi att titta närmare på språket och vad och hur barn berättar för varandra. Vi kunde observera, att en del barn hördes och syntes mer än andra. Vad berodde det på? Vi blev väldigt nyfikna på att se hur barnen kommunicerade med varandra, hur de lyssnade på varandra, samt om det berodde på erfarenhet att man vill och vågar höras.

Aktionsforskning

En bok, som jag tyckte var lättläst och lätt att förstå var boken Aktionsforskning i förskolan, trots att schemat är fullt. (Monica Nylund, Cecilia Sandback, Barbro Wilhelmsson, Karin Rönnerman 2010). Denna bok nämnde ofta att aktionsforskning är bra, för både verksamhet, barn och pedagoger. Även om man följer en ”mall” och tänker efter varför vi gör aktionerna och vad varje aktion leder till, så är det lättare att hålla tråden och inte ta för många sidospår. Vi kan, med hjälp av barnens olika intressen, fortsätta följa samma frågeställning. Vi har ett fokusmål, som vi tittat närmare på. Under resultatet kan vi oftast se vilka strävande mål, vi fått på köpet och vilka vi jobbat litet mindre med. När vi sedan gör en utvärdering, ser vi vilket mål, som inte har prioriterats. Vi kan se aktionsforskningen, som en ständig spiral. Ett fokusmål, som hela tiden ger ett resultat och en ny utgång. Det blir då nästa spirals fokus. Tidigare upplevde jag, att vi pedagoger, ofta skall hinna med alla mål och under stress, mer

eller mindre skummade igenom allt. Nu känner jag att vi verkligen gått in för att fördjupa oss i ett ämne. När vi sedan ser vad vi fick på köpet, insåg jag att vi nästan varit i alla mål och vänt! Det vi inte fått ut så mycket av, kommer bli höstens fokus. På detta vis ser jag att både jag och verksamheten utvecklas och vi möter barnen på ett bättre och bredare sätt. Även Aktionsforskning i praktiken (Karin Rönneman 2014 (tar upp vikten av aktionsforskning)). Hon skriver mycket om, att för att nå en högre kompetens i förskolan, krävs en fördjupad medvetenhet hos pedagogerna. Det innebär att de har tillgång till och systematiskt använder olika verktyg. Aktionsforskning ger en fördjupad kunskap om den egna praktiken och på det viset ges en bättre bild, av vad man behöver förbättra i sin egen verksamhet.

Syftet

Våra fokusområden blir att titta närmare på narrativa (berättande) utifrån barnens intresse för att berätta i grupp.

Mål enligt LPFÖ-98

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp, samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra” (skolverket 2010:10)

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier, samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa” (Skolverket 2010:10)

Frågeställningen

Hur berättar barnen sin saga i grupp?

Vilket intresse, av att hitta på egna sagor och berätta och ser vi hos barnen?

Sagopåse

Vi skickade hem en tygpåse innehållande tre djur, som barnen, tillsammans med vårdnadshavarna skulle skriva en saga om. Barnen fick i uppdrag att berätta en saga och vårdnadshavarna, att skriva ner det, som barnens berättade. Vi var tydliga med att vi verkligen ville, att de skulle använda barnens ord. Barnet fick sedan återberätta sin saga på förskolan. Varje barn fick själv välja om de ville prata själva inför kompisarna, eller om en pedagog skulle hjälpa till genom att läsa sagan. I påsen har det även funnits en lapp, med information om hur vi vill att vårdnadshavarna skulle hjälpa sina barn och när vi ville ha tillbaka påsen. Vi delade ut påsen på samlingen i gruppen på tisdagarna. Sagan berättades sedan oftast på torsdagens samling. Vi valde torsdagen utifrån hur verksamheten ser ut. Torsdagar är den dag, som övriga grupper hade utedag, så vi kunde vara inomhus och hålla på så länge barnen önskade. Vi höll samlingarna i våra vanliga samlingsrum med de barn som var närvarande. Antalet barn kunde variera från vecka till vecka. Till varje tillfälle hade vi valt ut ett barn som fick ta hem påsen. Hur vi valde vems tur det skulle bli, såg olika ut. Vi har gjort detta i röd

och blå grupp. Barnen i röda guppen är födda år 2011 och i den blå gruppen är de födda 2010. Att vi valde att göra aktionen i båda grupperna, men var för sig, beror på att vi från början hade två grupper, men dessa slogs sedan ihop till en större grupp. I påsen har det legat tre olika djur, för alla barn i den blå gruppen och tre andra djur, i påsen i den röda gruppen.

Bio

Vi märkte att barnen var stolta över sina egna sagor och även att vårdnadshavarna var nyfikna på vad vi gjorde med barnens sagor. I en dialog med hela barngruppen beslutade barnen, att bjuda in sina familjer på bio. Barnen kom fram till att man behövde biljetter, något att dricka, popcorn och pengar, för att det skulle bli riktigt bra. Barnen fick skriva inbjudningskort till sina vårdnadshavare, tillverka strutar till popcornen och klippa ut låtsaspengar. Dessutom fick de dela upp uppdragen, som varje barn skulle ha på den stora kvällen. Någon fick hälsa alla välkomna, någon fick visa publiken till deras sittplatser, några fick sälja biljetter och ytterligare några sälja fiket.

Verktyg

Vi kommer att dokumentera med hjälp av iPad, men även att observera barnen när de berättar sin saga. Barnens berättande av sagan, som vårdnadshavarna skrivit ner, och att vi observerar de övriga barnen under sagoberättandet, samt för loggbok under resen av dagen, ger oss möjlighet, att se om vi märker någon utökning av berättande i den vardagliga leken. Redan innan vi börjar med aktionerna, har vi bestämt vilka verktyg, som vi skall använda. Detta gör att arbetslaget lättare kan sitta ner och kan fördjupa sig i det material vi samlat ihop. Vi har tillsammans med vårdnadshavarna samtalat om barnens upplevelser. Under samtalet frågade vi även hur de upplevde att få vara delaktiga och lät dem återberätta och hur barnen visat intresse hemma, för att skriva sin egen saga. Jag har märkt hur mycket mer man ser och kan diskutera, för vidare utveckling, när man samlar på sig en mycket material, för att sedan sitta ner i arbetslaget och verkligen titta igenom och prata om vad som händer. Jag kommer definitivt använda iPad och filma mer, som ett par extra ögon och öron. Jag kan även se, att vi haft svårt att använda oss av loggbok i detta utvecklingsarbete, något som jag blivit medveten om, att vi måste ha med i beräkningen till nästa läsår. Vi i arbetslaget är överens om vad vi vill skriva i loggboken, så det inte blir onödigt mycket att sortera, som inte är relevant.

I boken aktionsforskning i förskolan trots att schemat är fullt (Monica Nylund, Cecilia Sandback, Barbro Wilhelmsson Karin Rönnerman 2010) nämner de, att varje verktyg är viktigt i sig och att de tillsammans ger en helhet. Jag känner, att om vi hade fått med loggboken bättre, så hade vi fått en ännu tydligare bild av vad barnen verkligen tagit med sig i den övriga verksamheten.

Resultat

Efterarbete

När vi pedagoger satte oss tillsammans för att diskutera vad vi såg, började vi med att läsa barnens sagor en och en. Efter att vi läst en saga tittade vi på filmen från när just det barnet

berättade. Vi kunde då följa processen noggrant. Vi stannade filmen ofta och pratade om vad det verkligen var vi såg. I denna situation hade vi också stor hjälp av våra observationer. Det var spännande att se om observationen och filmen gav samma resultat. Vi såg att våra observationer blev stärkta av filmen, men även att vi fick en djupare förståelse, för vad vi såg, när vi kunde sitta ner och prata samtidigt, som vi tittade på filmen. Att sedan titta på filmerna tillsammans med barnen och även då göra observationer var spännande.

Barnens berättande

Vi frågade barnen om de ville berätta sin saga själva eller ha hjälp av en pedagog. En del barn ville att pedagogen skulle läsa, men efter bara några ord hjälpte de till att fylla på och sedan berättade de själva. Vi har valt att filma när barnen återberättat sin saga för sina kompisar. När vi skulle filma, var inget barnen hade inflytande över, utan det bestämde jag själv. Däremot fick de barn, som valde att ha en pedagog, som läste upp sagan, större inflytande på sin saga. De fick hjälpa till att ta foto, välja bakgrund m.m. De barn som valde att jag läste upp sagan, fick göra sin film på vår Ipad efteråt. De berättade då själva sin saga. En del barn ville att pedagogen skulle läsa, men hjälpte till i alla fall. På deras blick och förväntningar, på att få börja samlingen, kunde vi tydligt, se att barnen tyckte om att visa upp sin saga. Redan före samlingen, var de kvicka med att berätta att idag är det min tur att läsa min saga. En del barn vågade prata helt självständigt och en del ville ha hjälp. Vi såg också, att några barn, som vi inte trodde skulle våga, berättade inför kamraterna. De tog på sig en berättarroll och berättade högt sin saga. Vi såg också hur kamraterna satt förväntansfulla och ville höra berättelsen.

Innehållet i sagan, innehöll den mycket egen fantasi?

Vi såg att de flesta barnen kunde återberätta sin saga. Vi såg att det bara var ett av barnen, som härmade efter sin kompis. Alla andra hittade på egna historier och egna namn på sagan och sagofigurerna. Varje barn har längtat efter att det skall bli deras tur och frågat många gånger efter sin tur. Nästan alla barnen har lämnat tillbaka sin saga, redan dagen, att de fick ta hem sagopåsen, istället för att använda de dagar, som de hade på sig. Detta tror vi beror på att både barn och vårdnadshavarna, tyckt detta var både roligt och spännande. Min tolkning är att barnen gärna ville visa upp sin saga, så de gjorde den så fort de fick chans.

Man kunde tydligt se, att alla barnen ville och kunde berätta med egna ord. Det var sjuutton barn med i gruppen och sexton av barnen hittade på egna rollfigurer och namn på sin saga. De hade också egna händelser. Ett av barnen använde sin ena kompis sagonamn och delar av en annan kompis berättelse. Några barn berättade redan när de fick påsen i handen att de hade planerat sin saga i förväg.

Se på filmen tillsammans med ”aktionsforskningsögon”

För ett år sedan hade jag tittat på videofilmen tillsammans med barnen och bara njutit av hur kul de tyckte det var att se sig själva. Nu satt jag med observationsögonen på och verkligen tittade på hur barnen reagerade när de tittade på filmen. Jag diskuterade med barnen vad de upplevde när de såg filmen och hur de tyckte det var att hitta på en egen saga. Jag pratade även med dem om hur de upplevde, att det var att berätta den för kompisarna. Jag fick en tydlig respons från barnen. Det här var kul, spännande och ”häftigt”. Barnen tyckte också det var roligt att lyssna på varandras sagor. Deras svar på intervjun, tillsammans med

observationen, gav mig en bild av att detta har varit lärorikt och roligt. Jag ser även att genom detta ger barnen varandra mer plats i berättandet. Här blir jag uppmärksam på att min kunskap genom aktionsforskning ger mig, barn och verksamhet en djupare kunskap om hur barns berättande kan se ut. Samtidigt, som det blir tydligt, att vi inte skall avsluta observationer och loggbok för tidigt, utan låta spiralen snurra hela tiden. Det var i detta läge barnen berättade att de vill ha en bio för familjerna.

Samspel med hemmet

Anledningen till att vi valde, att barnen skulle ”skriva” sin saga hemma med sina vårdnadshavare, var att vi ville, att de inte skulle påverkas av sina kompisar och att vi under förra årets utvärdering, såg ett behov, av att utveckla samspelet med vårdnadshavarna och deras inblick i vår verksamhet. Vi pedagoger pratade med vårdnadshavarna och förklarade tydligt, vad vi vill att de skulle hjälpa barnen med i sitt sagoberättande. Givetvis erbjöd vi de vårdnadshavare, som kände, att de inte kände sig trygga i rollen, som författare, att avstå. Då tog vi pedagoger denna roll. Detta visade sig dock inte behövas.

Vi såg tydligt att vårdnadstagarna tagit rollen, som sekreterare åt sina barn på allvar. De lät barnen själva berätta med egna ord. Vi upplever att vårdnadshavarna har visat ett stort intresse, för att hjälpa sina barn med sin saga, eftersom de kommit tillbaka med den så snabbt. De har även frågat vad som händer med sagan och om de kan få se mer av den. Detta visste inte vi pedagoger från början, eftersom vi ville följa barnens intresse, för vad som skulle hända. Detta ökade vår relation till vårdnadshavarna, då vi tydligt kunde bjuda in dem. Att vi valde att barnen fick göra sin saga hemma, var för att vårdnadshavarna skulle få en större inblick och delaktighet i vårt arbete på förskolan.

Man kunde också se, att vårdnadshavarna förstod, att det var viktigt att de verkligen skrev som barnen sa och inte ”rättade” och skrev som vuxna skriver. Av våra sjutton familjer var det sexton som gjorde arbetet, så som de uppmanats att göra. Barnet, där vårdnadshavaren skrev om sagan, hade svårt att berätta och det märktes tydligt, att bara de viktigaste bitarna var med. I förlängningen såg vi att detta gav en trygghet i att våga berätta.

Vi fortsätter arbetet med att våga berätta i grupp, men nu går vi vidare till att hela gruppen ska berätta inför sina vårdnadshavare.

Vårdnadshavarna har varit väldigt involverade och tack vare dem, kunde vi komma åt barnen i lugn och ro på hemmaplan.

Lyssnade kompisar

Vi såg att de andra barnen, visade stor respekt och lyssnade på sin kompis, som berättade. Vi såg även, att barnen har vågat visa sin fantasi och att de har varit mer lyhörda för varandra. Att barnen lyssnade så bra på sina kompisars sagor, ser vi som bevis på, att de var intresserade av de andras sagor, men också att de respekterar sina vänners fantasi. Flera av kompisarna kunde återberätta de andras sagor flera veckor efteråt. Inte hela sagan, men de fick med de viktigaste bitarna.

Biokvällen

Sagorna blev en långfilm, som barnen gärna ville bjuda in sina vårdnadshavare, att komma och titta på och att det skulle bli som på bio. Vi pedagoger och barnen hjälptes åt att fixa

biljetter, inbjudan, popcorn och allt som har med bio att göra. Detta utifrån barnens erfarenheter, av ur det skall vara när man är på bio. Sexton av våra sjutton barn kom på kvällen och hade med sig minst en vårdnadshavare. De flesta hade även med sig syskon. Det tolkar jag, som att vårdnadshavarna var intresserade och ville vara delaktiga i vårt sagotema. Det var extra kul att denna biokväll, tillkom helt utifrån barnens önskemål. De ville helt klart visa sina vårdnadshavare hur sagan blev.

Slutsatser

Jag ser att vi arbetat tydligt utifrån de två målen i läroplanen, som vi ville se närmare på. Varje barn har fått använda sig av sina fantasi. De har med hjälp av sina vårdnadshavare, fått ner detta på papper. Sedan är det vi pedagoger, som tillsammans med barnet, återberättat för kompisarna. De har då fått in både sin förmåga att leka med orden och att orden tillsammans, fyller en funktion. Samtidigt har de som lyssnat på sagan fått förståelse, för andra barns tankar och att egna erfarenheter påverkar sagans historia. Mycket av det som hände vid sagans återberättande kunde vi se reaktioner på under biokvällen. Barnen frågade varandra om deras sagor. Hur den blev och varför den blev, som den blev.

Skolverket (2010).”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp samt sin förmåga att leka med ord, berätta, uttrycka tankar, ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra” (Skolverket 2010:10)

”Förskolan ska sträva efter att varje barn utvecklar intresse för bilder, texter och olika medier samt sin förmåga att använda sig av, tolka och samtala om dessa” (Skolverket 2010:10)

Thomsen, P. (2013) Barnets egna muntliga berättelser underlättar läsförståelsen, eftersom de tränat sig på att organisera vad som händer med språkliga uttryck. Erfarenheter av narrativa praktikformer i skolan skapar också lugn och ro i vardagen. Det är viktigt, att barn upplever att de blir sedda och respekterade. Tomsen understryker att barn, som har ett begränsat ordförråd vid tre års ålder också har det långt upp i skolåldern. Med andra ord är det viktigt att ge små barn ett rikt ordförråd. Hon hänvisar också till att undersökningar visar, att i synnerhet barn med språksvårigheter, har stor glädje av att höra muntliga berättelser. Det stärker sambandet mellan den kognitiva och språkliga nivån.

Jag har, efter att ha läst boken, fått en ökad förståelse för vikten av att vi vuxna verkligen pratar med barnen och hjälper dem att utöka sitt ordförråd. Thomsen trycker mycket i sin bok, på att barn lär sig språk med hjälp av oss vuxna och av att få ingå i olika former av konstellationer med både barn och vuxna. ”De kan inte lära sig ett helt språk i leken eller av sig själva, utan vi vuxna MÅSTE avsätta tid i förskolan för att arbeta med språket på olika vis. Även barns läsförståelse utvecklas med hjälp av att vi ”lär” dem berätta.

Alla barn behöver stimuleras till att bli berättare. Med hjälp av berättelser tolkar vi händelser, skapar identitet och utvecklar den sociala och kognitiva förmågan. I sin språkliga utveckling gör barn flera ”fel”, men Tomsen betonar att det är en del av den språkliga utvecklingen och hur viktigt det är att vi förstår vad barnet vill förmedla.” Sagomuseets blogg

(<https://sagomuseet.wordpress.com/2014/06/03/det-berattande-barnet/>)

Även vår roll, som aktivt lyssnande till vad barnen säger och ställa följdfrågor, tar Thomsen upp. Jag kan varmt rekommendera boken, då den även innehåller tips på hur förskolan kan arbeta med språkutveckling.

Enligt Folkhälsan (<http://www.folkhalsan.fi/startside/Var-verksamhet/Barn--familj/Sprak/Barns-sparkutveckling-/Sprakstimulans/Berattande--ordflode/>) är det viktigt att barn i 3 – 5-årsåldern utvecklar sitt sätt att skapa berättelser. Med hjälp av bilder kan barnen lära sig att använda en bättre berättelsestruktur. Detta kan vi tydligt hålla med om, för när barnen fick några djur, att berätta om så bara flödade sagorna ur dem. Det blev mer abstrakt när barnen kunde visa djuren och samtidigt få en start till sin saga.

Efter att ha letat efter forskning om just barns intresse för att berätta, har jag märkt att det mesta riktar in sig på det skrivna språket och vikten av att vi som vuxna berättar för barnen. Jag tolkar dock vårt arbete, som väldigt lärorikt ur språklig synvinkel. Dessutom har alla barn varit nyfikna på att få höra kompisarnas saga. Efter sagoberättandet, så har kompisarna kunnat återberätta varandras sagor. Detta tolkar jag, som att de är intresserade av, att lyssna på varandra. Barnen har kunnat återberätta, nästan ordagrant, vad vårdnadshavaren har skrivit hemma, utifrån sin saga. Detta ser jag också som ett intresse från barnens sida, av att få berätta. Hade de inte varit intresserade, utan bara berättat, för att jag skulle få höra en saga tror jag att det skrivna hemifrån och det de berättar hade skilt sig mycket mer i innehåll.

Reflektioner

Boken Barns lärande – fokus i kvalitetsarbete (Sonja Sheridan, Ingrid Pramlin Samuelsson 2009) lägger stort fokus på att vi pedagoger skall utöka vår kompetens och därmed förändra och utveckla vår syn, på hur vi genom vårt uppdrag skall ge barnen rätt förutsättningar till sin utveckling och sitt lärande. Vi måste hela tiden vara föränderliga och vilja mer. Det är därför man djupdyker ner i ett smalare område och får man med flera andra läroplansmål på köpet. Det viktiga är att låta barnen styra med sitt eget intresse, samt låta det få ta tid. Även i boken Att lära andra lära- och medvetenheten strategi för lärande i förskolan (Ann-Charlotte Mårdsjö Olsson 2010) lägger de vikt på att det inte är antalet planerade aktiviteter, som ökar eller minskar barnens förutsättningar, för ett lärande utan HUR pedagogerna planerar och genomför aktiviteten, samt VAD som görs med den insamlade informationen. I båda böckerna läggs stor vikt, på hur viktiga verktygen är, att använda.

Vi såg att alla barnen kunde återberätta sin egen saga. Vi såg även, att alla barnen vågade uttrycka sig. Vi upplever att barnen har utökat sitt ordförråd. Vi såg att barnen hade ett stort intresse, både för att berätta och för att lyssna på varandra. Vi upplever att barnen har fått ett ökat självförtroende, då de visat sin saga och vågat stå för den.

Barnen som tidigare valt, att inte prata högt i grupp, gick nu in i en roll och kunde berätta högt och tydligt.

Vi upplevde också att de flesta av barnen kunde återberätta sina kompisars sagor, samt att de visade ett intresse för sagan när barnen berättade för varandra och de själva lyssnade. Det var alltid tyst under berättande och alla satt stilla. Alla barnen längtade efter att få ta hem den spännande påsen och få hitta på sin saga. En härlig reflektion jag gjorde var att höra vårdnadshavarnas intresse, för vad vi gjorde med sagan, samt att se deras respons på att de tog aktiviteten på ett så bra sätt. De hjälpte barnen att skriva ner, precis som barnen berättade. Vi vet ju alla att vårdnadshavare ibland har lite ont om tid, även om de alltid är intresserade av sina barn. Här såg man verkligen hur de ville vara delaktiga i sina barns tid på förskolan. Något som jag och mina kollegor kommer att fortsätta med att bjuda in till.

Jag har under utbildningen, stärkt mina tankar i hur viktigt ett samarbete med hemmet är. Barn kan mycket och vill berätta för varandra. På detta vis såg jag hur lätt det var att få kompisarna att sitta still och lyssna. De flesta barn har ofta något att berätta, men inte alltid en publik, som har ork eller intresse av att lyssna. Med hjälp av sagopåsen, blev det lättare. Jag ser att detta är något jag och barnen har tagit med oss ut i den övriga verksamheten. Jag har även reflekterat på att de barnen som inte syns och hörs så mycket, med hjälp av sagan tagit för sig mer både när de berättar och efter att vi slutfört denna aktivitet. Jag tror att de har känt en trygghet i att ha ett föremål som de berättat om. När de sedan såg att kompisarna lyssnade var det lättare att våga prata i gruppen.

Arbetslaget och jag

Jag arbetar ihop med två pedagoger i barngruppen och vi har gjort denna resa tillsammans. Under våra reflektioner har samtalet handlat mycket om vad barnen har utvecklat och deras intressen. Vi ser även att vi själva, som arbetslag, har utvecklats, liksom samarbetet med vårdnadshavarna. Kontakten med vårdnadshavarna har stärkts och de är idag mera nyfikna på vad vi gör under dagarna, när deras barn är hos oss. Viktigt i aktionen har också varit, att vi

har utmanat barnen och låtit dem själva ansvara för sina sagor. Att vi ”vågat” stå ett steg bakom. Det är en nyttig lärdom. Det som varit lite svårt med aktionen, eftersom barnen och verksamheten var klara och ville gå vidare, medan vi pedagoger skulle hålla detta levande, var att jag skulle hålla jämna steg med min utbildning. Därför har vi under våren haft en aktion med barnen och dokumenterat och jobbat med den samtidigt som denna. Så ibland har det varit svårt att hålla fokus på rätt aktion. Men om jag inte hade gått utbildningen, så hade detta arbete varit klart samtidigt som barnen.

Vi har ibland för bråttom, att hjälpa barnen. Vi har lärt oss att använda iPad, som ett verktyg tillsammans med barnen i barngruppen. Förut var den mest till för att dokumentera med hjälp av en bild eller skriva i vår blogg till vårdnadshavarna. Barnen tyckte iPad var till för att spela på. Nu använder vi den till att filma, tillsammans med barnen. Vi har även hittat applikationer (appar), som barnen kan skriva sagor i. De kan även göra egna filmer i Puppet Movie.

Jag har blivit mer uppmärksam på att min kunskap, genom aktionsforskning ger mig, barn och verksamhet en djupare kunskap om hur barns berättande kan se ut och att inte avsluta observationer och loggbok för tidigt, utan låta spiralen snurra hela tiden.

För ett år sedan hade jag tittat på filmen tillsammans med barnen och bara njutit av hur kul de tyckte, att det var att se sig själva. Nu satt jag med observationsögongen på och verkligen observerade hur barnen tittade på filmen. Jag diskuterade även med barnen om vad de upplevde, när de såg filmen, hur de tyckte, att det var att hitta på en egen saga och hur det var att berätta den för kompisarna. Jag fick en tydlig respons av barnen, det här var kul. De tyckte, att det var spännande och ”häftigt”. De tyckte också, att det var roligt att lyssna på varandras sagor. Deras svar på intervjun tillsammans med observationen gav mig en bild, av att detta har varit lärorikt och roligt. Jag ser även, att barnen ger varandra mer plats i berättandet. Det var i detta läge barnen berättade, att de vill ha en bio för familjerna.

Referenslista

Skolverket (2010). *Läroplan för förskolan Lpfö 98*. ([Ny, rev. utg.]). Stockholm: Skolverket.

Studentlitteratur 2004,2012 andra upplagan. Aktionsforskning i praktiken. Karin Rönnerman 2012

Liber(2012) första upplagan andra tryckningen. Att lära andra lära. Ann-Charlotte Mårdsjö Olsson

Liber(2009) första upplagan 6 tryckningen. Barns lärande- fokus i kvalitetsarbetet

Läraryrskommitténs Förlag (2010) första upplagan tredje tryckningen Aktionsforskning i förskolan, trots att schemat är fullt. Monica Nylund, Cecilia Sandback, Barbro Wilhelmsson, Karin Rönnerman 2010

https://vinden.varberg.se/barn_och_utbildningsforvaltning/ledning_och_styrning/Sidor/Barn-%20och%20utbildningsn%c3%a4mndens%20m%c3%a5l%202015.aspx 20151115

https://vinden.varberg.se/barn_och_utbildningsforvaltning/ledning_och_styrning/Sidor/B%c3%a4sta%20m%c3%b6jliga%20m%c3%b6te%20f%c3%b6r%20l%c3%a4rande.aspx
20151118

Thomsen, P.(2013). Det berättande barnet – Stimulera förskolebarn att uttrycka sig i ord (1:1 uppl.) Lund: Studentlitteratur AB

<http://www.folkhalsan.fi/startside/Var-verksamhet/Barn--familj/Sprak/Barns-sparkutveckling-/Sprakstimulans/Berattande--ordflode/>

Svensson, A-K (2011). Barnet, språket och miljön(2:5 uppl) Lund: Studentlitteratur AB

<https://sagomuseet.wordpress.com/2014/06/03/det-berattande-barnet>

